

Uitkomsten praatpapier Leernetwerk Begaafdheid 16 januari 2024

Thema: : Differentiëren van het lesaanbod voor (hoog-) begaafde leerlingen

1. Verdieping van de leerstof

a) Op welke wijze wordt dit vormgegeven op jouw school?

- In les is het moeilijk
- Plusklas: lossen lessen: missen een ander vak
- Meer naar de praktijk vertalende opdrachten aanbieden-> externe projecten-> omgeving bekijken-> coördinator hiervoor
- Verbreding plusproject (per periode 1)
- Verdieping voornamelijk buiten de les (programma's op de uni, Novum-dagen eigen invulling)
- Verrijken en differentiatie in de les
- Leerlingen gaan zelfstandig door de stof en coaches helpen waar nodig met verdieping. Veel individuele begeleiding nodig doordat je geen les geeft
- Rijke leeromgeving bij vak science en digital technology in onderbouw VWO
- Bij talen verdiepingsopdrachten (literatuur, opdrachten persoonlijk maken)
- Plusklas Chinees, worden leerlingen voor uitgenodigd
- Afhankelijk van docent, sommigen bieden het aan
- Musicalgroep
- Top-down onderwijs. Eerst kijken wat een leerling al kan en dan hiaten vullen, evt toetsen
- Executieve functies, schaken, Russisch
- Kan bijv zijn Frans leesboek lezen ipv luisteren naar de uitleg, wiskunde: moeilijkere sommen maken in de les
- Evt doe een ander vak als je dit al kan?
- verdieping: 1 uur elke week, , bijv astronomie, debatteren, filosofie, oudheid

b) Wat zijn uitdagingen in dit proces?

- Leraren vinden dit lastig
- Leerlingen willen sociaal niet afwijken
- Welke leerlingen selecteer je voor plusprojecten?
- Alle docenten meekrijgen in het proces van scholing -> borgen van kwaliteit, nu afhankelijk van enkele personen
- Materiaal ontbreekt, zoeken naar wat past bij deze leerling
- Docentafhankelijk
- Veel differentiatie, kan leiden tot roosterproblemen en kleine groepjes, veel mensen in dienst met kleine FTE's
- Leerlingen die een 6 halen worden niet geselecteerd, ook al zijn ze hb

c) Wat zijn successen/positieve kanten?

- Peergroup als plusklas
- Groepsproces duidelijk aansturen -> hoe werkt een team?
- Schoolleiding meekrijgen

- Op tijd signaleren
 - Kennis delen
 - Plusklas, soort compacte ?? ipv onder de les, biedt uitdaging
 - HB-leerlingen floreren ook bij musical
 - School X: geen thuiszitters, veel op maat, tweetalig, ondersteuning helpt ons
 - Leerlingen vallen minder uit en komen weer op school
 - Leerlingen: in welk vak zou je willen verdiepen? Hoeft niet in elk vak
- d) Wat zou je adviseren aan de collega-scholen?
- Docenten begeleid vanuit Leiden: ICLON (Eveliëne de Boer)
 - Tijd: ontwikkeltijd goed integreren in de formatie
 - Urgentie en kennis
 - Kritische massa
 - Er zijn vele wegen naar Rome
 - Pre-assessment verschillende doelen kan
 - Begeleiding vanuit SterK in hoogbegaafdheid
 - Hb-budget gebruiken voor opleiding en expertise
 - Docenten team trainen op top-down onderwijs
 - Zet HB hoog op de agenda, investeren in docenten, help deze stof anders aan te bieden
 - Bureau talent
 - Zijn er geen verdiepende materialen voor het VO zoals op het PO?

2. Versnelling (vakken sneller doorlopen, in hoger leerjaar werken, versneld afronden van vakken)

- a) Op welke wijze wordt dit vormgegeven op jouw school?
- Examen een jaar eerder/ander niveau
 - Lessen volgen in ander leerjaar / of in de klas
 - Klas overslaan
 - Vak versnellen
 - staatsexamen, verspreid over diverse jaren examen doen – vso-po
 - vervroegd examen doen: 4V meedoen met 5V, in 5V examen doen, dus je slaat dan 4V over
- b) Wat zijn uitdagingen in dit proces?
- Rooster
 - Duidelijke afspraken
 - Vakdocenten moeite
 - Wiskunde en Engels vaak versneld
 - Beperkingen vanuit het systeem/diploma(certificaat) maar 2 jaar geldig
 - Formele mogelijkheden
 - Wat ná het versnellen? (Probleem verleggen)
 - Kiezen ism docent welk vak ze volgen
- c) Wat zijn successen/positieve kanten?
- Daltonuren
 - Helpen met aansturen

- Korte lijstjes coach-HB-Ouders-> Commitment laten zien
 - Goede begeleiding van de leerling is belangrijk
 - Autonomie en vertrouwen
 - Goede resultaten
 - Voorbij de cijfers kijken
 - Mentaliteitsverandering docenten (“dan missen ze MIJN les”) niet meer
- d) Wat zou je adviseren aan de collega-scholen?
- Goede onderbouwing voor plannen om collega's te overtuigen
 - Vind jezelf minder belangrijk
 - Vertrouw op je leerlingen
 - Pre-assessment

Extra aantekeningen:

- Jaar (profielgericht) overslaan 2V naar 4V experiment
- Cognitief lijkt goed – zelfbeeld
- Sociaal lastig
- Overleg leerlingen ouders
- Gesprek -> groep begrip klas

3. Andere vorm van differentiatie (specificeer): verrijkend lesaanbod

- a) Op welke wijze wordt dit vormgegeven op jouw school?
- Kunst/beco/filosofie
 - Keuze plusaanbod
 - Vanaf 2^e klas aansluiten BB jaar 4, eerder examen, ook andere vakken
- b) Wat zijn uitdagingen in dit proces?
- Rooster is lastig/vakken staan naast elkaar, leerlingen moeten regelen
- c) Wat zijn successen/positieve kanten?
- Leerlingen meer uitdaging, minder onderpresteren, opvallen gedrag
 - Duidelijk kader-cijfer voor BB-> verbreding minder streng kader(Chinees wiskunde wonderland)
- d) Wat zou je adviseren aan de collega-scholen?

4. Andere vorm van differentiatie (specificeer):verbreden

- e) Op welke wijze wordt dit vormgegeven op jouw school?
- Leerling differentiatie: wil je sponzen, wil je een presentatie maken, wil je zelfstandig opgaven maken?
- f) Wat zijn uitdagingen in dit proces?
- g) Wat zijn successen/positieve kanten?
- h) Wat zou je adviseren aan de collega-scholen?
- Differentiëren kost veel docentkennis en vaardigheden